

Numărul 40.

Oradea-mare 7/20 octombrie 1901.

Anul XXXVII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

I e r t a r e . . .

„Stelinei“ ...

Loris privi în ochii iubitei sale, remase o clipă tăcut, urmări par' că un vis, șopti în cele din urmă:

— Lola, iubita mea Lola, ghicește ce gând mi-a legănat copilăria, imi umple sufletul și astăzi? Fuese nebună întrebarea. Lola stătă o clipă gânditoare, apoi cu indiferență:

— „Nu știi!“ zise ea, „cum voești să ghicesc!“

Își lăsă capul alene, privind în altă parte, plictisită de întrebare, mâniată aproape. În seara aceea, Loris fusese altfel decum îl cunoșcea, jienise pe un prieten și ea nu putea să-i ierte.

— „Dacă-mi ești drag, e pentru că ai inimă bună!“ i-a spus ea de nenumărate ori, „pentru asta îți dau inima toată și aș muri dacă nu ai mai fi al meu!“ Și iată, astăzi pentru întâia dată i s'a părut reu!

Loris pătrundea înțelesul gândurilor ei intime, pentru asta o întreba.

Apoi vedând-o cum stă nemișcată, mută, cu un fulger de mânie sub gene:

— „Lola!“ urmă el, „cunoști tu cuvântul ce este ca o rază de speranță pentru urgisiți, cuvântul păcii și al frățirei șoptit de buzele cele mai îndurate, implorat în mijlocul desnădejdei?“

— „Spune-l!“

— „Iertare!“ șopti Loris.

Toată jalea ce-l stăpâniă voi să o topească în acest cuvânt, fiecare literă să aibă un suflet, să intre în inima ei, s'o miște; să înțeleagă ea ce adânc îl durea să o vadă tristă, zbuciumată de cine șcie ce gânduri.

Nu știi cum, inse, rosti ciudat cuvântul, o privi și mai ciudat. Lola întoarse decepționată ochii,

i se părea că o umbră de ironie fluturase pe buzele lui.

— „Ce bine-î să mori curând“, — răspuse ea — cel puțin te duci cu iluzii; trăind, nu se poate să nu le pierzi pe toate“.

Apoi, după o scurtă tăcere:

Mac Kinley.

— „De vrei să ai vre-o iluzie despre un om, să nu ajungi să-l cunoști vre-odată...”

Cuvintele lovira mai crunt de cum au fost șoptite.

Loris simți ca un cuțit în suflet, plecâ fruntea, rămase mut!

Dar cum vorbeau gândurile lui!

Ce drum, nespuse de larg, drum al Golgotei, bătătorit de atâtea ori, apărea, presărat cu pietre și spinii, fără sfârșit, din noaptea amintirilor. Erau primele lui iluzii, duse cine știe cum și cine știe unde, pierdute în voia vântului...

Eră Lola! Lola lui iubită care nu-l înțelegea; erau clipele de restriște cari vin odată cu iubirea și cern dureri închipuie pe visele de dragoste.

Și cum plângeau visele lui!

*

Eră într'o zi de primăvară când a vădut-o pentru întâia dată.

Zăpada abia se topise și primele vioarele se vindeau pe stradă. Fulgii de soare topiau gheața aerului, licăreau strălucitor în preludiul primelor zile cu cer albastru și cu amurg de aur. Loris mergea la un prieten, — un pictor, — în atelierul cărui sfârșia o pânză înfățișând Fericirea ținută pe cruce. Avea avântul dorului de lucru, speranța succeselor viitoare, inspirarea ce-l făcea să întrevadă piscuri pline de lumină și orizonturi ideale.

Se ducea haihuiu pe stradă, nepăsător în mijlocul mulțimei, preocupat de opera lui, beat de propriile-i gânduri.

În colțul Sărindarului un reflex de soare îl oprî în loc. Când, de la cer își aplecă privirea, pe o bancă, în fața lui, zări o figură veselă, zîmbitoare, mai luminoasă decât reflexul soarelui, și mai imbobocită decât primăvara.

Se sili, dar nu putea să plece, și un glas catifelat de dulce îi rosti numele:

— Dori-am de mult să ve cunosc... Me numesc Lola!

Din ziua aceea devenira prietenii.

Aveau aceleași ceasuri de preumblare, făceau acelaș drum. Se întâlneau zilnic, își povestira lucruri intime, nimicuri abia șoptite dar pline de farmec, tot cîrripitul primelor șoapte de dragoste, sfioase dar pline de foc; neesprimare dar totuș simțite, când buzele tremurau ca razele, și ochii licăresc ca boabele de rouă.

Ea, pictă ca și el, avusese succese. Eră măritată, neînțeleasă de soțu-i, oprită în avântul ei, umilită chiar. Și, mâinile lor s'au strîns mai cu căldură, acelaș fulger le lumină privirile, aveau un singur dor, plin de sacrificii din partea ei, nebun din partea lui.

— „Știi Loris,” — spuse ea într'una din zile, — „ai fost primul vis al copilăriei mele!”

Și cum el, așurit, abia îndrăsnia să înțeleagă, Lola îi povesti un roman întreg:

„Erau câțiva ani d'atunci, — ea învăța pictura cu gând să devie profesoară, devenise de curând orfană și purta haine cernite. N'avea nici un sprijin: singură, vecinic în lipsă, i se părea că străbate o noapte fără margini, groaznică, fără nici un liman.

„Loris, p'atunci d'abia sfârșise școala de bele-arte și espusese primul tablou, printre lucrările atâtor alții, în una din sălile Ateneului.

„Eră o lucrare modestă, înfățișând o copilă în vestimentată în negru, plângend într'un cimitir pu-țiu, acoperit tot cu zăpadă.

„În fie-care zi a revenit să vadă tabloul... Apoi a voit să afle de cine-i, a întrebat de Loris, când l-a vădut a remas mută, a plâns neșciind singură de ce. Spre El i s'au îndreptat toate visele. A venit în cale-i, a vrut să-l oprească, și n'a îndrăsnit, și iar a plâns... Nevoile au dus-o în altă parte și-a frânt ceva din inimă și nu l-a mai vădut... Foamea i-a furat un vis, desgustul un altul, s'a vădut purtată de toate valurile, dusă, rostogolită, împinsă ca jertfă în brațele unui soț pe care nu-l iubiă.”

Și primul lor cuvânt de dragoste a fost povestea acestui roman.

S'au dat unul altuia sub presiunea aceluiaș gând, nepăsători de lume, nebuni, setoși de nopți de voluptate. Într'un târziu a fulgerat furtuna, valurile au detunat și un șivoiș al vieții i-a despărțit din nou.

Loris s'a dus spre apus cu înghețul în suflet, iar Lola a luat drumul răsăritului. Ea, și-a simțit ars sufletul de prea mult soare și a gustat amarul desamăgirei; — El, n'a mai putut trăi singur și iată că într'o zi de toamnă s'au întâlnit la răspântia aceluiaș drum, și-au întins brațele din nou, amândoi șoptiră:

— „E vis! e vis iubirea noastră!”

D'atunci nu s'au mai depărțit, și-au unit sărăciile în lumina aceleiași iubiri, au plâns, au ris și n'au mai crezut în moartea viselor...

Și totuș, astăzi, cum plângeau visele lui!...

— „De vrei să ai vre-o iluzie despre un om, să nu ajungi să-l cunoști vre-odată!” Și ecoul cuvintelor Lolei, răsuna dureros de trist, rupeau din inima lui Loris. I se părea că totul s'a distrus de-o dată, că a clădit pe nisip templele fericirii lui, „amorul” pentru care trăia, din care își făcuse o a doua viață, pe lângă care viața lui dinainte părea mai neagră decât moartea.

— „Iertare!” șopti el din nou.

Lola stătă o clipă nemiscată, cu un vis sub gene, apoi ridică ochii spre Loris, pără că-i urmărește gândurile. Întinse încetisor mâna, căutând-o pe a lui, zise, mângăietor de dulce:

— „Iertare? Cum?”

Și, înainte ca el să poată răspunde:

— „Te-am înțeles”, urmă ea... „Eu m'am marniat și tu îmi ceri iertare... Ah! răutăcios copil ce ești, — ce blând me pedepsești...”

Începă să ridă printre lacrămile ce-i udau obraji, lipi buzele de ale lui Loris:

— „Ce bine-i să ierți, când ești singură vinovată... Veđi tu, iertându-te, îți cer și eu iertare!”

LUDOVIC DAUȘ.

Dacă cumperi ceea ce nu-ți trebuie, în curând vei fi nevoit să vinđi ceea ce îți trebuie.

*

A șei să primești bine în casa ta, este a șei să uiți că ești stăpânul casei.

*

Cu fericirea care se pierde în lumea asta, mulți fericiți s'ar putea face.

B o e r i I.

*Azi Curtea-Veche e ruină goală.
În cimitir zac negre cruci crăpate,
Cu slove-adânci, chirilice, săpate, —
Dar vântul nopții 'n ierburî dă răscoală!*

*Când înse 'n turlă ceasul tăineî bate,
De prin morminte umbre mari se scoală...
În șoapte, pe furiș, vin toate 'n sală
Și țin divan sub bolțile surpate*

*Boeri bătrâni de-acuma doue veaouri,
Ei pun la cale treburile țerii:
Vor să trimită cărți de jalbă Porții ..*

*Din răsărit, prin albele ceardacuri,
În casa unde tăinuiesc boeri,
Craiu-Noi aduce trist solia morții. .*

ST. O. IOSIF.

Să me însor ?

După Pedro Maria Barrera.

(Urmare.)

II

Azi împlinesc 50 de ani și acum 10 ani m'a felicitat Paul pentru ultima oară. — Îmi aduc încă foarte bine aminte, eră într'o dispozițiune escelentă pentru că reușise, că fiul lui cel mai mare, să fie admis doctor *summa cum laude*, ceea ce eră meritul lui exclusiv și îl costase multe vizite și atențiuni pe la domniî profesori, căci Filip nu are nici un dram de minte saü de voință. — „Doamne ajută“, zise din adâncul inimei, „își are și Filip în fine titlu academic! Acum îmi va fi ușor să-i procur într'un district depărtat — unde nu-l cunoașce nimeni — un mandat de deputat și odată ales nu-i va fi greu a se infige într'o slujbă sigură. — Pe urmă să-i caut o nevastă înțeleaptă — și eu pot consideră datoria mea de părinte ca sfârșită.“

„Dar fiind-că tocmai vorbim de însurătoare“, continuă el, „trebuie să-ți espun un plan, care cu siguranță are să te încante. — Rafaela mea are, după cum șcîi, 16 ani și este ușor de înțeles că frumusețea, grația și afabilitatea, caracterul și virtuțile ei, fac pe toți tinerii din societate a consideră posesiunea ei, ca cea mai mare fericire. — Tot așa de ușor este înse de priceput că nici eu curând nu me voi decide a confiă acest giuvaer unuia din ușuratecii scatii, ce se învêrtesc împregiurul ei. — Cine îmi garantează mie că înflăcărutul adorator nu se va schimbă într'un bărbat uricîos or chiar — Doamne fereșce — într'un soț necredincîos. — De câte ori n'a înghițit ruleta într'o singură noapte o avere întreagă! Numai la idea de a-mi vedea scumpa copilă săracă, trădată și părăsită, mi se sbârleşce pèrul. — De oare-ce înse fata mea nu are nici o vocațiune pentru mănăstire, și femeia are nevoie în lume de un bărbat, care să o protegă și de care să se sprijine, trebuie vrënd nevrënd, să me decid a

căută un ginere. — Dar numai acela o va avea, de care voi fi ferm convins că trăeșce numai pentru femeia lui, cu ea și prin ea. — În tine singur, Virgil, căci te cunosc și te iubesc ca pe mine ênsuî, pot avea această încredere nemărginită, și cred a-ți face cea mai frumoasă surprisă de ziua ta spunêndu-ți că nimic nu stă în calea unirei tale cu Rafaela. Sper că vei șci să apreciezi această fericire.“

„Ești tu atât de sigur de reușita unei legături între un copil nevinovat, ca Rafaela și un bărbat ca mine, care — mărturisesc sincer — după o viață agitată, me simt sdrobot și desilusionat la ușile bătrâneței?“ îndrăsnii eu să intervin. — „Dacă vrei să îai responsabilitatea unei însoțiri atât de indoelnice, asupra ta, sînt gata, din dragoste pentru tine și ai tei, să înving înrădăcinata-mi aversiune pentru căsătorie și să me jertfesc intereselor familiare.“

„Jertfă“, răcni Paul și fugi fără a mai adăogă un singur cuvênt. — De atunci nu m'i-a mai trecut pragul casei. — Îmi lipseșce grozav, dar tot nu me căesc de frumuseții meü. — Nici un moment, de și înaintea frumuseții Rafaelei dispar Lelia și Marietta, contesa de B. și toate celelalte ca niște palide lumina-rele de ceară înaintea soarelui strălucitor.

Marchisa a fost mai marinimoasă și m'a iertat c'am declinat onoarea de a fi chemat fiul dênsei. Din contra și azi îmi duce grija — ca mai nainte „de a me rostui“ și chiar în scrisoarea de felicitare, primită azi — cu prilegiul aniversării mele — îmi recomandă cu tot dinadinsul să me grăbesc cu alegerea unei soții, căci la etatea mea, zice dênsa — ori ce zăbavă este periculoasă.

„Să-ți alegi o tovarășe pentru viață!“ Bărbatul Liliei, căruia i-am cerut sfatul, ca unuia ce a trecut prin acest purgatoriu, m'a descris căsătoria în chipul următor: Întei trebuie să îai un abonament de loje la operă, cum înse nu poți ascultă numai musică, trebuie să mai faci unul la drame și comedii și cum în definitiv omul se plictiseșce de atâta bagaj clasic, trebuie să te mai abonezi și la un teatru de varietăți și circ, care de și cel mai eftin, te face adesea să petreci mai bine.

Al doilea trebuie să părăseșci cvartirul teü eftin de flăcău și să îai o casă mare, pompoasă, care te costă pe fie ce an un capital.

Al treilea, trebuie să trimiți pe doamna cu copiii, saü în lipsa acestora cu o soră oare-care, verișoară saü prietină — în fie ce vară o lună la țară, alta la munte și în fine la mare. -- Bine înțeles în locurile cele mai scumpe. Iarna vin apoi bronchitele — imaginare — și doamna trebuie să meargă — conform ordinului unui doctor — în una din stațiunile cele mai căutate din Alpii maritimî. — Socoteșce acum cât timp îi mai rămâne dênsei ca să ocupe cu tine elegantu-ți apartament.

Al patrulea, să cumperi pălăriile cu jumătățile de duzinî, rochiile la fiecare seson cu duzinele, iar pantofii, ghețele și mănușile cu ridicata.

Al cincilea, să-ți procuri o trăsură, caî și livrele cele mai elegante.

Al șaselea, să ții o droae de servitori spre a fi mai reü servit ca ori când, căci unul se lasă pe celalalt și nici unul nu-și face datoria.

Al șeptelea, să oferî nevetei tale, regulat, la fiecare zi onomastică... și multe alte zile, la carî dênsa ar ridică vre-o pretențiune — un cadou cât se poate de costisitor.

Al optălea, a-i numără la fiecare zi întei ale unei bani de busunar, din cari ar putea trăi o familie numeroasă un an întreg.

Al nouălea, neapărăt ..

Audisem destul, și-i mulțumii pentru ori ce altă informațiune. Nu perdui inse ocazia să cer și bărbatului fostei mele adorate — Marietta — părerea lui. — El me lămurii dintr'un alt punct de vedere; imi destăinui secrete al vieții conjugale, de cari nu aveam nici nutră de bănuială.

„Ai dori să știi cum trăesc eu cu nevasta mea“, oftă el gânditor. „Veđi tu, când cer să o vėd dimineața, mi se răspunde că doamna doarme încă, fiind că s'a întors târziu eri seara de la bal, și are nevoie de liniște. — Trebuie să me mulțumesc cu acest răspuns îngâmfat al subreței. — Ea și cu camerierul meu John mijlocesc aproape exclusivamente comunicațiile între noi. — Întreb eu, când doreșce să dejuneze consoarta mea; imi face cunoscut John că doamna tocmai a plecat la mama dēnsei, și a lăsat vorbă că dl conte să nu o aștepte la masă. — Me înformez la orele 6 dacă femeia mea este acasă, atunci doamna contesă a invitat câteva prietene intime la ceaiu, și a dispus deja ca domnul conte să fie servit în apartamentul seú. Sper că, în fine, voi găsi pe nevasta mea singură, dar atunci doamna a poruncit să se pue caii imediat după masă și s'a dus la circ sau la operă. — „Doamna contesă a dat ordine să nu fie așteptată înainte de doue după miezul nopții“, se grăbeșce să adauge malițiosul îndatoritor, îndată ce vede că mi se încreșce fruntea. Așă trebuie să privesc cum soția mea trăeșce pentru toată lumea, numai pentru mine nu. Ești patronul numelui doamnei, nimic mai mult. — Dacă ai poftă să te mulțumesci cu atât, te felicit.“

Nu e de mirat, că în urma acestor confidențe, nu m'am grăbit să-mi pun zalele lanțului Sf. Căsătorii de găt. — Cu atât mai puțin cu cât, curėnd după destăinuirile prietenilor mei, am avut ocaziunea de a me convinge prin mine ęnsu mi de veracitatea spuselor lor. Radu, bunul și vechiul meu coleg eră pe moarte și nevasta lui își perduse cumpėtul de desperare. Suspină și gema, își smulgea pėrul și-și frăngea mănile și cu cât căuta rudele și cunoștințele să o consoleze în durerea ei, cu atât se întărită și se infuriă mai mult. Nu părăsi un singur moment pe iubitul ei Radu și când acesta își dete sufletul binecuvėntănd-o, văietele ei nu mai avură margini. — Vrea să moară cu el, să se otrăvească, să se arunce pe fereastră, — să-și facă în fine un reu cu ori ce preț. — Ți se rupea inima de milă! Abiă târziu după miezul nopții — când toți prietenii buni plecaseră și nu mai rămăsesem decât eu printre ai casei, ca unul ce nu avusesem curagiul să las' pe sărmana femeie singură, în acea zi de grea încercare, se mai potoli oareși-cum via ei durere. — În loc de a mai țipă, plăngea acum liniștit și oftă din adăncul inimei din când în când. O rugai să ia un păhărel de Xeres și adusei, cu toate opunerile ei, vinul și pesmeții (imi eră casa lui Radu tot așă de cunoscută ca și a mea.) Se apėră întei cu ambele mănii, me certă grozav, me imploră cu lacrămile în ochi să nu o mai torturez și consumă în fine plăngėnd și oftănd nu un păhărel, nu un pesmet, ci goli sticla și farfuria până în fund. — Pe urmă se simți iarăș foarte nervoasă și iritată și-mi mărturisii că se teme să nu seamene cumva în hainele de

doliu cu o mătăhală. — O asigurai că eră încântătoare în ori ce roche, pentru care compliment me recompensă cu un adorabil suris. — Buna dispozițiune îi revenise ca prin farmec; me numi un lingșitor, începū să-mi vorbească intr'un stil foarte degajat și în cursul convorbirii descoperii că ea eră o vėduvă și eu un flăcău, așă dar amėndoi liberi — liberi de a ne luă, — dacă o voiam. — Dar fiind-că eu nu dădui așteptata atențiune acestei destăinuirii, iar se infuriă și cădū după mai multe oftări și lacrămii intr'un somn adănc.

Nu o deranjai. — Încetinel me apropiă de fereastră și privii la viscolul d'afară.

Să me însor! să me însor! repetai eu în gândul meu. — Zăpada d'afară nu este atât de rece ca inima unei femei. — Și cu toate acestea femeile sūnt suveranele creațiunei, grația incorporată, frumusețea ęnsăși...

Da, — o femeie — este un punct de interogație... femeile inse sūnt — fără nief o îndoială — isvorul tuturor fericirilor, bucuriilor și plăcerilor pe pământ!

Ferice de acela, care ca mine, în loc să se dea unei singure femei, se închină la toate.

(Finea va urmă.)

OIȚA.

E p i l o g.

I

*Amoru-mi trist i-am îngropat
În inimă pe veci,
Supus poruncii ce mi-ai dat
Cu vorbe dulci și reci.*

*Dar însedar! neîncetat
Se sbuciumă 'n sicrii; —
Amoru-mi trist l-am îngropat,
L-am îngropat de viu.*

II

*Când voi sta 'ntins cu fața 'n sus
Pe piept mănile cruce,
De-o vorbă tristă ce ți-am spus
Aminte-ți vei aduce.*

*Veți ști că trebuia să mor —
De viața-mi eră silă —
Ci eu voi sta nepăsător
Când ție-ți va fi milă.*

*Nici geana nu-mi va tremurá
Să-ți mai cerșesc privirea,
Cu ceara albă fața mea
Nu-mi va trădă iubirea.*

*În urma mea se va isbi
A vecinicii poartă, —
Amorul stins va odihni
În inima mea moartă.*

IOAN GORUN.

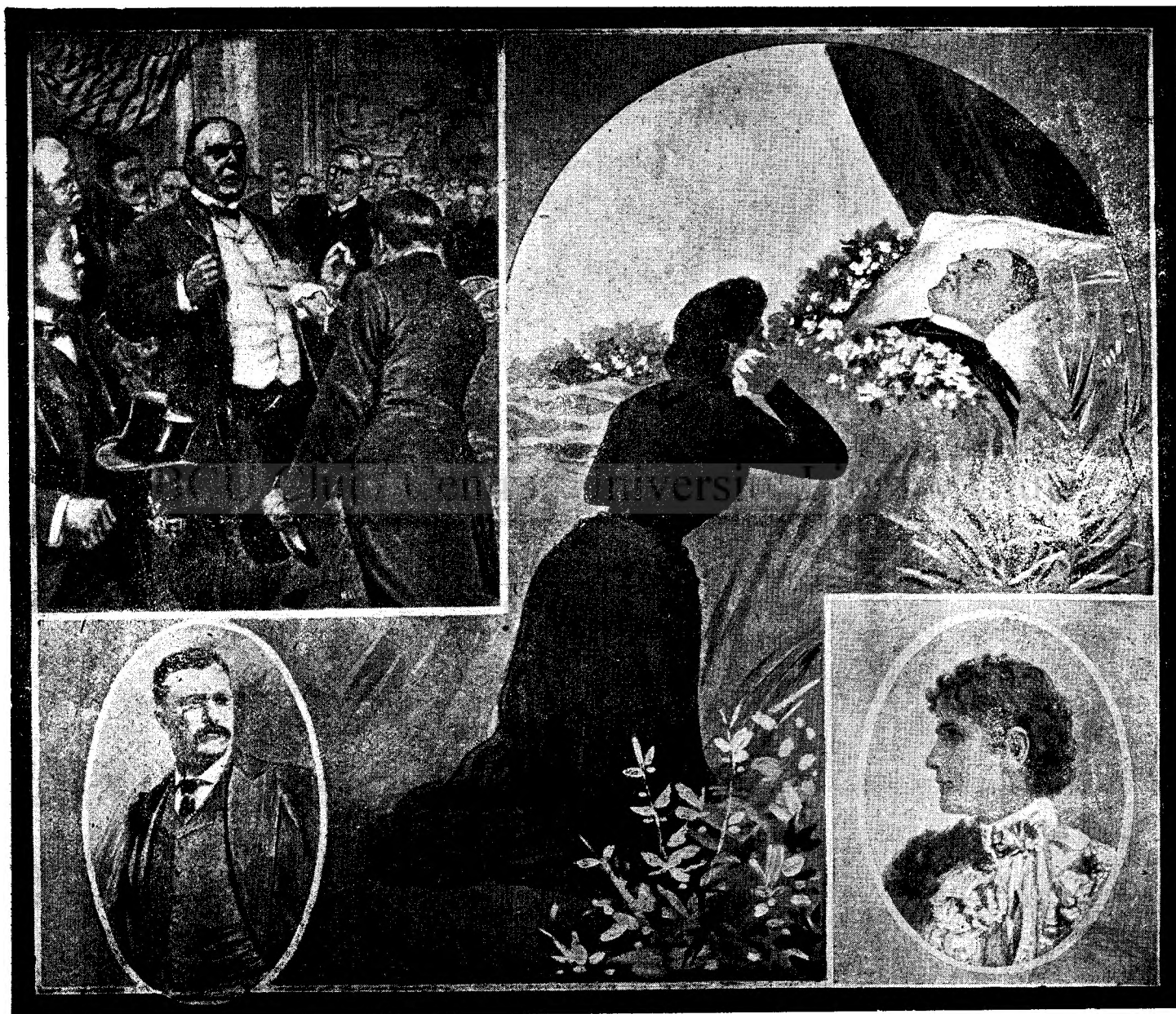
Ciudățeniile trăsnetului.

Westitul astronom francez Camile Flammarion publică un foarte interesant articol asupra trăsnetului.

De un sfert de veac, zice dl Flammarion, administrațiunea franceză îmi remite statistica accidentelor cauzate de trăsnet pe teritoriul nostru, și în fiecare an găsesc în ele o adevărată mină de sub-

printre părțile privilegiate; mai nici odată nu sunt victime în Paris. Cei vechi ar fi dedus că parisiienii și parisienele sunt modele de virtute și că cerul îi ocrotește cu protecția sa tutelară.

Nimeni nu știe ce e trăsnetul. O descărcare electrică? Fără îndoială. Dar ce este o descărcare electrică? O deosebire de potențial? Dar ce este electricitatea însăși? De și ne folosim de ea, despre natura ei nu știm absolut nimic.

Uciderea președintelui Mac Kinley.

iect de surprindere pentru observatorul curios să pătrundă mai departe în tainele naturii.

Numărul anual al victimelor trăsnetului e departe de a fi neînsemnat. În mijlocie, vre-o sută de bărbați și treizeci de femei sunt omoriți în fiecare an de focul lui Jupiter. Părțile mai băntuite de trăsnet sunt Puy-de-Dôme, Haute-Loire, Saône-et-Loire, Nordul; cele mai puțin băntuite sunt La Manche, Orne, Calvados, Morbihau, Ardennes Sena se numără

Diversitatea fenomenelor trăsnetului este infinită. Spectacole grandioase, cari par a desfiinde ori ce metodă de clasificare.

La 17 august, în departamentul Aude, un artist, tiner de douăzeci și trei de ani, a fost luat de trăsnet și transportat în văzduh la vre-o cincizeci de metri distanță. El se ridică, se pipăie, și își urmează calea. Surprins de acest fapt, raportat de ziare, de și cunoșteam de mai înainte exemple de

acelaș fel, scrisei eu eroului acestei întâmplări cerându-i confirmarea. El îmi răspunde:

— „Faptul este exact. Eram în concediu la Brousos, canton din Saissac. În ziua de 17, după o violentă furtună, ploaia încetând, eșii din casa unchiului meu pe la opt ore seara. Mergeam la locuința mea, la vre-o 200 metri depărtare. Eră întunec, și vădând că reîncepe ploaia, începui să alerg. Ajungând înaintea casei dlu Combes, me simții oprit de o dată, și fără să-mi pot explica cum, m'am trezit în acelaș moment în partea cealaltă a pieței, culcat la pământ, lipit de zidul casei dlu Maistre. Eram amețit, și nu mi-am dat seamă unde me aflam decât reculegându-me. Vânt nu suflă.

„N'am simțit nimic, n'am vădut nimic, n'am audt nimic. M'am ridicat și am mers acasă, unde am simțit o durere destul de mare la genunchiul drept. Pantaloniul meu eră rupt, aveam o rană la genunchi și sgărietură pe mână. Fusesem isbit de zid ale cărui pietre erau coltoase. Distanța a fost aproape de 50 de metri. Doue persoane cari eșiau din casa dlu Combes au fost martore.

„În acelaș moment, trăsnetul a intrat, la 200 de metri depărtare, în casa dlu Bouchère, unde a omorit doue vaci, și a frânt alteia piciorul. A mai răsturnat un scaun, și a asvêrlit pe vre-o șapte sau opt sticle aședate pe o etajeră“.

Relațiunea aceasta transpiră o sinceritate desevêșită. Întocmai așa se produce fenomenul: cel lovit de trăsnet nu știe nimic, nu aude tunetul, nu vede fulgerul, nu simte nimic.

Cu câteva zile în urmă, la 24, pe muntele Thiauee, aproape de Bozel, nu departe de Chambes, un cioban, tot de douezeci și trei de ani, este isbit și în aceeași clipă carbonizat.

Se știe că mai adesea sunt loviți de trăsnet aceia cari se adăpostesc sub un arbore. Ei sunt une-oră imobilizați în atitudinea ce o aveat în momentul când au fost loviți. Un țeran care întindea o bucată de pâne cânelui său a fost găsit în aceeași atitudine, dimpreună cu tovarășul său, trăsniți amândoi. Niște trecători, fugind de vijelie, zăresc sub un pom pe un om, ardând: „Arđi, dar nu veđi că arđi?“ îi strigă ei. Neprimind răspuns, se apropie și rămân muți de groază vădând că nu mai eră decât un cadavru.

Trei soldați se adăpostiseră sub un teiu; trăsnetul cade și-i omoară pe câte-și trei. Totuș ei rămân în picioare, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat: După furtună, niște trecători îi ved, se apropie de dênșii, îi întreabă și îi ating cu mâna: ei cad în grămeđi de cenușă, pulverizați.

Urmările trăsnetului nu sunt în totdeauna așa de tragice. La 11 august 1855, aproape de Vallerois (Haute Saône), un om trăsniț în drum și desbrăcat cu deseversire; nu i-a ramas decât o cismă și o mănecă din cămașe. Peste zece minute își revine în fire, se plânge că i-e frig și rămâne mirat de starea lui, neaducându-ș aminte de nimic.

Deunăzi, la 26 august, la Sollies-Pont (Var) doi cultivatori se refugiaseră în timp de furtună într'o colibă și se pregătiau să dejuneze. Puseră masa. Deodată vine trăsnetul, ia pânea, brânza și fructele aședate pe masă, răstoarnă sticlele și acoperă pe oamenii noștri cu o cantitate de pae, cum ar fi făcut un vânt tare și brusc. Ei lasă tot și pleacă în fuga mare la ei acasă.

La 5 iulie 1883, la Buffon (Coasta de Aur), într'o livadă, unei femei i s'a topit cercelul de trăsnet, fără ca ea să pătească ceva. Aproape de dênșea, doue vaci au fost omorite. Căldura de fusiune este de 1.030° pentru aur, 954° pentru argint și 940° pentru cupru.

Într'un pensionat de fete din Bordeaux, trăsnetul topeșce un lanț de aur purtat la gât de o doamnă din pensionat și lasă în loc o dungă danti-lată care dispără în curând. Doamna fu emoționată și-și perdă conștiința, dar s'a deșteptat peste 6 ore.

Într'o livadă, aproape de Pavia, trăsnetul, sub formă de beșică, veni să se joace în giurul unei țerănute de 15 ani; îi atinse picioarele goale, întră sub rochie umflând-o ca pe o umbrelă, i se urcă până la gât și sbură făcându-i un mic orificiu în corsaj, dar fără a răni câtuș de puțin pe fetița înspăimântată. S'a observat pe corpul ei o dungă subțire roșie, de la genunchi până la mijlocul peptului.

Într'o biserică din Paris, în timpul slujbei trăsnetul arde ciorapul întreg al unei domnișoare de 18 ani fără a-i răni câtuș de puțin piciorul.

Într'o biserică din Dancé, în iunie 1867, în timpul vecerniei, o descărcare electrică trăsneșce pe credincioși, răstoarnă potirul de pe altar și fură cuminecătura.

La Dampierre, trăsnetul intră într'o casă, ia o păreche de foarfece din mâna unei fete și le așează pe mașina ei de cusut.

La Beugnon (Deux-Sèvres) în timpul unei furtuni, o beșică de foc de mărimea unui măr, apare pe vârful unui pom, se scoboară din creangă în creangă până la pământ și se rostogoleșce până în curtea unei ferme din apropiere, părând a evita în cale-i băltoacele. Doi copii se adăpostiau sub poarta staulului. Beșica ajunge până acolo, iar unul dintre copii are imprudența să o atingă cu piciorul. O detunătură groasnică sguduie zidurile fermei, cei doi copii sunt trântiți la pământ fără nici o rană, înse unsprezece vite sunt omorite în staul.

Explice cine poate aceste anomalii.

În 1898, la Courcelles-lès-Sens, trăsnetul cade asupra unui grup de trei femei, — din cari doue fete — lucrând la secerătoare. Femeia e omorită pe loc. Cele doue fete sunt trăsnite la pământ și desbrăcate, hainele lor fiind sfâșiate și asvêrlite de parte, iar încălțămintele lor scoase din picioare. Ele se sculară neatrinse.

În iulie 1896, aproape de Chalon-sur Saône un țeran la seceriș fu omorit pe loc în momentul când își aprindea țigara, și desbrăcat până la piele.

Patru marinari erau urcați pe vârful catartului cel mare al vasului Rodney, când cădă un trăsnet. Doi fure omoriți pe loc și desbrăcați. Ceilalți doi n'au pățit nimic, de și pantalonul unuia a fost în parte sfâșiat.

Arago povesteșce că un muncitor fiind trăsniț sub un chioșc, bucățile pălăriei lui fure găsite lipite de tavan.

Biot semnaleză casul unei pălării asvêrlite la 10 pași, fără să fi suflat nici un vânt.

Chapoval povesteșce, că pe când un păstor își suflă nasul, batista îi fu luată din mână fără să fi putut descoperi ce s'a făcut.

S'au vădut casuri când trăsnetul, lovind o pușcă încărcată, topește gloanțele și o parte a țevei, fără să dea foc prafului.

Uneori trăsnetul stinge luminările, iar uneori le aprinde. La Harburg, în mijlocul unui bal, toate luminările fure stinse de trăsnet, iar sala rămase în întunec și plină de aburii cu miros grei. La 4 septembrie 1898, dimpotrivă, trăsnetul aprinde toate lămpile electrice ale prefecturii din Lyon.

Doctorul Boudin, care a făcut un studiu special asupra trăsnetului, lasă a se înțelege că trăsnetul este opera unui spirit elementar, subtil și caprițios. S'au scris multe cărți frumoase asupra spiritului plantelor ale căror rădăcini caută pământ gras. Trăsnetul pare a fi într'adever însuflețit de un asemenea spirit. De pildă, trăsnetului nu-i plac superstițiile, și am putea chiar să-l calificăm de reu făcător și anti-religios. L-am surprins adineaori furând grijania. Nu este oare aci ceva diabolic, ca și tendința de a desbrăca femeile? La 5 februarie 1897, în Marsilia, o evlavioasă femeie roagă pe bărbatul ei să se scoale din pat și să aprindă candela, că afară eră furtună. Abia se sculă omul, și trăsnetul lovește pe nevasta sa care rămâne moartă pe loc.

În departamentul Eure et Loire un țeran cu nevastă-sa făcea snopi, când izbucni o furtună. Fetița lor care eră cu densii, îi roagă să meargă acasă că i-e frică. Părinții îi spun să mai aștepte până să isprăvească cu legatul snopilor. Atunci fetița cade în genuchi rugându-se lui Dumnezeu să nu o trăsnească. Nu trecu mult și trăsnetul lovește pe fetița care rămâne moartă.

La 22 iulie 1868, în Gien, o femeie stropia cu aghiasmă ca să nu o lovească trăsnetul. Trăsnetul cade, și-i sparge sticla cu aghiasmă din mână.

Exemple de preoți trăsniți în biserică sunt destule. Cât despre credincioșii omoriți în timpul slujbei, ei se numără cu sutele.

Fără îndoială, acestea sunt coincidențe cari n'au a face cu pretinsul „spirit al trăsnetului”; totuș varietatea manifestațiunilor e destul de surprinzătoare.

Ceva și mai ciudat inse, sunt imaginile fotografice găsite pe corpul trăsniților.

Despre acestea, dl Flammarion promite să vorbească într'un alt articol.

Doine și hore.

De la Vașcoi.

Dragă-mi-i mie lumea,
Ca lupului pădurea,
Când is oi și capre 'n ele,
Și nu-i pëcurar la ele.

Lung e drumul Clușului,
Da-i mai lung a dorului,
Drumul Clușului se gată,
A dorului nici odată,

Da acu-i ești tu nana mea ?
D'aluia cui că m'a vrea!

VASILE SALA.

Mândra lui Constantin.

— Baladă populară. —

Jeluie-se jeluia,

Da zo cin' se jeluia ?

Frunză verde mărăcin,

Da mândra lui Constantin,

Că de mică mi-o iubiă

Și de mare mi-o lăsă,

Cu alta 'n dragoste da,

Cu alta mi se luă,

Că ciurđi de boi căpëtă,

Ciurđi de boi, stavă de caî,

Cu boale de nouë ai.*

Mamă-sa mi-o mângăia:

„Nu te fată supără,

Că Dzeu iar ț-o da

Drăguț mândru și voinic,

Nu ca ăl om de nimic,

Drăguț mandru și frumos,

Nu ca ăl om mincinos,

Drăguț mândru roșcolan,

Nu ca ăla de viclean.

Și ț-a da, Dzeu da,

Dacă tu mi ti-i rugă

Din răsărit până 'n seară,

Și-i da la săraci pomană“.

Fată-sa din graii grăia:

„Lasă-me maică, me lasă,

Ca să am și nouë boale

Și de-aș muri și de foame,

Capu după el me doare,

Nu capu făr' d'inima

De necas și de bănat

Pentru ce că m'o lăsat.“

Maică-sa mi-o mângăia:

„Fată nu te supără

Și tare nu te 'ntristă,

Ca Dzeu pedepsește

Pe cela ce 'nceluiește

Și înșală mișelește.“

— „Tună doamne și trăsnește

Pe acel ce părăsește

Pe mândra ce o iubește,

Că și io mi l-am iubit

Și amar m'o 'nceluit

Că m'o lăsat în iubit;

M'o lăsat fată săracă

Și-o luat una găzdacă.

Bogăția-i să sporească,

Capu să i se scintească.

Auđită în Fărăgău (Câmpia Ardealului.)

Com. de

TEODOR A. BOGDAN

inv. în Bistrița.

* Anii.

SALON.

O scrisoare.

Îubite amice!

Acuma când sînt departe de dta, când sînt impresionată numai de cugetele serioase ale minții, vin să-ți răspund.

Te rog să me ascuți atât de serios, pe cât de serios îți scriu eu aceste rînduri. Poate că nu me vei înțelege, căci „trebuie“ să pricepi că viața nu e amor — ci luptă.

Dta ești tiner, frumos, cuminte, bogat, din familie bună și deja cu poziție înaltă; dar, ca să poți înainta și mai departe, nu te lăsa condus de inimă, — mai ales dacă inima te conduce pe o cărare care nu e luminată de mintea rece.

Partea mare a omenimei nu pune preț pe simțirile inimei; este de părerea, că toate acele simțiri sînt niște fleacuri. Interesul e totul, — acela domnește. Vrei să me convingi că n'am dreptate. N'ai să reușești.

Dta ești excepțiune, vrei să dai locul prim simțirii inimii, fiind că ești convins că viața dtale numai așa poate fi mulțumită și fericită.

Femeie dorești care să-ți înăureze toată viața internă, femeie care să fie spiritul bun al vieții dtale, femeie cuminte, bună, gentilă și frumoasă, — ca cu iubirea unei astfel ființe să poți suporta greutățile și luptele vieții esterne. Și eu — aș fi ființa aceasta dorită. Nu me aședă într'o lumină atât de elogiasă, și nu me privi de jos cu ochii unui diletant. Privește-me cu ochii ageri ai artistului criticător, și veți-me așa cum sînt.

Studiîndu-me astfel, ai să te convingi numai decît, că sînt — bătrână — în cugetări și simțiri, pentru dta. Ce-i dreptul, nu se vede încă urma truditului meu suflet, înse peste câțiva ani s'ar vedea deosebirea. Azi — la părere — sîntem de o e-tate, — dar peste câțiva ani eu aș fi cea mai bătrână.

Eu deja ruină, pe când dta încă în floarea vieții.

Da, crede-me, o femeie trebuie să supoarte cu mult mai mult decît un bărbat; necasurile, viața, — mai cu grabă o ruinează.

Apoi cine știe viitorul?... Poate că mai târziu ți-ar părea reu de fapta de acuma. Sînt convinsă că nu mi-ai arăta asta, pentru că ești mai bine crescut decît să faci așa ceva, — dar aș simți-o eu!

Și ce ai simți dta atunci, când închis în a-dîncul sufletului, te-ar frământa părerea de reu?

Un exemplu, amice!

Ambii am cunoscut pe dna M. Ea a fost o femeie gentilă; — el un tiner înalt, frumos, un adevărat ideal. S'au căsătorit.

Nu-i vorbă, le eră dulce viața până la un timp.

Dar — fiește-care om are crucea sa, astfel și ea, dar crucea ei a fost grea.

Ea a avut o verișoară orfană, fată tineră, atunci eșită din pension, albă ca o floare, frumoasă ca o madonnă, cu inimă plină de idealism și visuri.

Copila nu avuse pe nime, decît pe dna M. și când depuse examenul de profesoară, aceea o pofti la ei până ce va obține vr'un post.

Până la un timp toate au fost bine. Fata a luat toate greutățile casnice de pe umerii ei și liniștit treceau zilele.

Dar cine poate potoli flacăările inimei dacă se aprind?

Ea îmbrățișă pe dna M. cu devoțiune, iar de el se feriă cu frică.

Știi, amice, — ce a fost impulsul ei? Amorul. Iubirea căreia i-a pus stavilă, neputînd rumpe bariera, a erupt pe unde ș-a putut face cale.

Septemăni au trecut așa.

Într'o zi ea primi denumirea sa. Săraca fată cum plîngea! Adevărat, că ea a voit despărțirea, dar acuma o durea așa de tare. Dna M. înțelese durerea și lupta copilei; — plîngeau împreună trecutul și viitorul lor.

Și ce a putut suferi femeia aceea când ênsaș ea o duse la el zicînd:

— Luați-ve!

Ea îi priviă cu durerea cea mai grozavă, simțindu-se pedecă în calea iubirii lor.

Știi și finea. Dna și dl M. s'au despărțit.

E bine. O faptă ca și a dnei M. o poate îndeplini numai o ființă idealistă, ca ea, care e capabilă s'aducă jertfa cea mai mare.

Eu, amice, nu me simt în stare de a face ca dna M.; de aceea sînt datoare să me feresc de eventualitatea unei asemenea situațiuni.

Îți mărturisesc că mi-a făcut impresie adîncă nu numai persoana dtale, dar și manierele gentile cu care te presinți. Simțesc și ved că ești superior acelor pe cari îi cunosc; știu că vei rămînea pe veci în sufletul meu, ca un chip ideal, pentru care în totdeauna me voi rugă lui Dumnezeu să afli fericierea aceea de care visezi.

Dar pe mine lasă-me, — lasă-me!

Fii ca până acuma, numai icoana de altar a inimei mele; rămâi pe veci numai idealul meu ca să te ador totdeauna așa, din depărtare. Adio!

OLGA DORINA PORUȚIU.

Mac Kinley.

— La ilustrațiile din nr. acesta. —

Asasinarea lui Mac Kinley, președintele state-lor-unite americane, a sguudit toată America. Ziarele dau zilnic o mulțime de informațiuni privitoare la fostul președite, la asasinarea lui și la noul președite.

În nr. acesta publicăm și noi doue ilustrații. Prima e portretul lui Mac Kinley, care s'a născut în 1844 în statul Ohio și a fost descendintele unei familii scoțiane. A servit ca soldat, înaintînd la rangul de maior. Apoi s'a făcut avocat și ca atare a jucat mare rol în politică, fiind șeful partidului republican, președinte s'a ales în 1897.

A doua grupă de ilustrații represintă întîiu a-

sasinarea lui Mac Kinley, a doua ni-l arată pe patul de moarte plâns de nevastă sa.

Jos, la stânga, e portretul noului președinte Roosevelt, pân' acum vicepreședinte, care — conform legilor americane — după moartea primului președinte a ocupat scaunul presidential. E de 44 ani.

La dreapta jos e portretul nevestei sale.

LITERATURĂ.

Cele din urmă. Sub titlul acesta tinerul și talentatul nostru poet dl Radu D. Rosetti a dat la lumină în București un nou volum de poezii. Autorul este unul din poeții nostri cei mai productivi; în fiecare an scoate câte un volumaș. Poesiile sale sunt pesimiste, dar forma exterioară a volumelor prin care se presintă totdeauna e cochetă; întocmai ca poetul care se înfățișează vesel, câtă vreme acasă scrie elegii. În bucățile sale este multă simțire și forma mai bine îngrijită decât pân' acum. Are și câteva traduceri din poezii și favoriti. Dorim din inimă ca aceste acorduri ale lirei sale să nu fie cele din urmă, ei să continue a cânta și în viitor sbuciumul nesfârșit al vieții. Drept caracteristică reproducem aci prima poezie a volumului.

Otravă.

A noastre versuri pesimiste
Nu sânt decât otravă fină,
Tovarăș bun de zile triste,
Un fel d'hașiș sau de morfină.

Încet-încet, pe nesimțite,
În suflet, dulce, se coboară,
Te-adoarme 'n vise aurite, —
Și-n somnu-ți fericit, te-omoară.

Nenorocitul care 'nșiră
Acele aiurări candido,
Cu capul răzimat de liră,
Îndurerat, se sinucide.

Să nu cătați în ele glume;
Otravă sânt. — Să le citească
Doar triștiți căroro pe lume
Li s'a urit să mai trăiască.

V. R. Buticescu — în ungurește. Foaia beletristică maghiară din Budapesta „Képes Családi Lapok“ publică în nr. 41 din săptămâna trecută o novelă „*scrisă de Valeria Andru*“ și intitulată „Mireasa nebună“. Cetindu-o, am vădut cu mirare, că novela dată ca originală nu e decât o traducere din cuvânt în cuvânt a novelei „Frunze de pelin“ de dl V. R. Buticescu, publicată în „Familia“ din 1900 nr. 39. Singura deosebire este că în ungurește i s'a dat alt titlu și că persoanele, cari în novela dlui Buticescu nu au nume, aici se numesc „Ileana și Cornel“. De sigur traducătoarea a uitat să indice numele autorului și astfel redacțiunea a creșut că este însaș autoarea; o greșală care credem că se va îndreptă și va îndemna pe colaborătoarea foii maghiare, ca în viitor să nu mai scape din vedere a numi pe autorul a cărui lucrare o traduce. (s. p.)

Poesii noue de Petru Vulcan. Colaboratorul nostru din Constanța, dl Petru Vulcan a scos la lumină acolo un nou volum de poezii, intitulat „Pontice“, care conține inspirațiunile sale mai noue. Unele din ele s'au publicat întâia-oară în revista noastră. În capul volumului se află portretul autorului.

Biblioteca poporală macedo-română. Profesorii români din Macedonia au înființat o bibliotecă poporală scrisă în limba macedo-română, pentru Aromâni, cari nu cunosc destul limba literară română. Prima broșură a acestei bibliotecii a apărut și conține anecdote populare, versificate de dl N. Bațaria.

Confecționarea pălărilor de paie cu mâna liberă și cu mașina. Sub acest titlu a apărut un nou volumaș din „Biblioteca poporală a administrațiunii Domeniului Coroanei“ din România. Autorul este dl Dimitrie Popescu, fost învățător al școlii de pe domeniul Coroanei române Segarcea. Dl Ioan Kalinderu a scris pentru broșură o prefață. Ediția a III.

Însămănătatea hartei României pentru economia noastră națională, lucrare cetită la Academia română de generalul C. I. Brătianu, subșeful statului maior general al armatei și membru corespondent al Academiei Române, a apărut în broșură estrasă din anale. Prețul 30 bani.

TEATRU.

Teatrul Național din București. Joi, 27 septembrie (10 octombrie n.), s'a jucat a doua oară „Cănela de pază“ dramă în 5 acte de Richepin. Sâmbătă, 29 septembrie (12 oct. n.), pentru a doua oară comedia „La corecțional“ de Georges Feydeau și Maurice Desvallières, începându-se spectacolul cu „Frica de bucurie“ comedie într'un act de E. de Girardin. Marți la 1/14 octombrie, pentru prima-oară, „Bibliotecarul“ comedie în 4 acte, de Moser.

Dșoara Agata Bârsescu în Brașov. Distinsa tragediană a Teatrului Național din București, dșoara Agata Bârsescu întorcându-se de la Berlin, unde a avut succese mari, s'a oprit la Brașov unde cu trupa germană a dat câteva reprezentațiuni începând din 15 l. c. Debutul artei, ca totdeauna, a avut și de asta-dată succes mare.

Reprezentăție teatrală română în Sibiiu. Reuniunea sodalilor români din Sibiiu face pregătiri pentru a reprezenta în curând pe scena teatrului orașenesc de acolo drama în 5 acte, „Sâmbăta morților“, localizată de dl Teodor V. Păcățianu.

MUSICĂ.

O româncă distinsă la conservatorul din München. Aflăm cu bucurie, că dșoara *Lucreția Mureșan*, fiica dlui dr. George Mureșan, medic în Beiuș, a dat la 12 l. c. concurs din musică la Conservatorul din München cu succes atât de strălucit, încât din noue concurențe a reușit prima și a obținut diplomă din arta musicală. Luând act cu multă plăcere de acest triumf artistic al unei românce din Bihor, în acelaș timp trimitem felicitările noastre cordiale.

Dl Gavril Musicescu a fost numit director al conservatorului de musică și declamație din Iași, în locul vacant.

O dramă lirică română. În stagiunea viitoare a Operei române din București are să se reprezinte și o dramă lirică, „Pescarii din Sulina“. Cetim în „Voința Națională“ că într'una din serile trecute s'a ținut la dl D. C. Moruzzi, autorul operei, o mică repetiție a actului prim. Musica e cât se poate de plă-

cută și păstrează caracterul național. Barcarola din prima scenă, duetul tenorului și al sopranei, valsul primului act și în deosebi romanța turturelei din scena 6-a, cântată cu multă gingășie de iubita noastră artistă dna Lucreția Brezeanu, a lăsat cea mai bună impresie.

Școală de cântare în Sibiiu. Dșoara *Elena Cunțanu*, absolventă a Academiei, regale de muzică din Berlin, a deschis în Sibiiu, (strada Poplăcii nr. 28,) o școală pentru instrucția în cântare.

Imnul studentesc, chor bărbătesc, cuvintele de G. Coșbuc, muzica de Ed. Wachmann, a apărut la București. Prețul 15 bani.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Serbare școlară în Beiuș. După încheierea numărului trecut primirăm din Beiuș informația că Societatea de lectură Samuil Vulcan a tinerimei gimnaziului de acolo a serbat ziua onomastică a Majestății Sale prin o ședință publică, la care a asistat tot corpul profesoral și întreaga inteligență beiușană. Vorbirea comemorativă a fost ținută de profesorul Radu Cupariu, conducătorul Societății. Corul a cântat „Imnul regal“ sub conducerea profesorului Ioan Bușia. Tot corul a mai cântat piesele: „Moartea unui viteaz“ și „Ca o zi de primăvară“ amândouă de Musicescu. Au fost declamațiuni în limba română, maghiară și germană. Impresiunea publică a ramas cea mai bună.

Comisar pentru școlile medii gr. or. românești. Pentru școlile medii gr. or. române din Brașov și pentru gimnaziul inferior din Brad guvernul a numit comisar pe anul școlar curent pe dl Iosif Elischer, prodirectorul de la școlile din Sibiiu.

Administrator protopopesc. Dl *Jovian Andrei*, paroc gr. cat. în Ciachi-Gârbău, a fost numit de către consistorul din Blaș administrator protopopesc al tractului Dergei.

Masa studenților de la școlile românești din Brașov dă în anul școlar curent prânz gratuit la 30 de studenți săraci din diverse părți. Fondul până acuma a atins suma rotundă de 18.000 coroane; venitul pe an, o mie de coroane, care inse nu ajunge spre a acoperi cheltuelile. De sigur publicul românesc va grăbi să acopere deficitul.

Reuniunea învățătorilor din diecesa Caransebeșului a ținut adunarea sa generală la Făget în 13 și 14 octombrie n. sub presiul vicepreședintelui Traian Lința învățător în Cacova. Afară de agendele obișnuite, dl Ștefan Albu, învățător în Reșița, a cetit lucrarea sa „despre alegerea carierelor“; dl Joandrea, învățător în Lugos, a cetit critica sa despre un abecedar făcut de învățătorul Alesandru din Srediște, inapoiindu-i-se lucrarea pentru îndreptare. Dl inv. G. Cătană a cetit o scriere despre creșterea pruncilor. Președinte s'a ales dl Traian Lința, vicepreședinte inv. George Dragonescu din Oravița. Viitoarea adunare generală se va ținea în Fiume. Au fost: banchet și concert sub conducerea inv. Unipan inv. în Făget.

Adunare învățătorescă în Gioroc. Reuniunea învățătorilor gr. or. români din despărțământul protopresbiteral al Radnei va ținea adunarea sa generală în comuna Gioroc la 9/22 octombrie, sub presiul dlui P. Givulescu.

C E E N O U.

Hymen. Dl *Victor Anderco*, absolvent de teologie din diecesa Gherlei, și dșoara *Dorica Ivașcu*, fiica dlui I. Ivașcu, protopop în Rosavlea, Maramureș, s'au logodit. — Dl *Nicolae Colfu* absolvent de teologie din archidieceasa Sibiiului și dșoara *Victoria Irime* s'au logodit în Mesteacăn. — Dl *Ioan Sêrb*, absolvent de teologie din archidieceasa Sibiiului și dșoara *Maria Ciuruga*, fostă învățătoare, s'au cununat în sâmbăta trecută în biserica din Sibiiu-cetate.

Comitetul Asociațiunii din Sibiiu a ținut joi la 10 septembrie, ne spune „Telegraful Român“, prima ședință sub conducerea vicepreședintelui, dl Iosif St. Suluțiu, în care s'a decis executarea concluserilor aduse în adunarea generală ultimă. S'a adus la cunoștință în acea adunare notificarea dlui Alesandru Mocsonyi, că la această ședință n'a putut lua parte, dar' în decursul unei luni octombrie va veni la Sibiiu să conducă însuș ședința proximă a comitetului. Prim secretarul dr. Diaconovich a fost însărcinat a scrie istoricul Asociațiunii în o broșură de estensiunea celor din biblioteca populară. Dșoara Sofia Condemîn donează pentru fondul Casei naționale premiul obținut la petrecerea populară pentru costumul românesc, ce l-a purtat. Tot atunci s'a angajat ca profesoară pentru instruirea în muzica vocală și cântări la școala de fete dșoara Elena Cunțan, absolventă a academiei regale pentru muzică din Berlin. — La aceste informațiuni, adaugem din „Tribuna“ următoarele: În privința lăsământului după dr. Nichita s'a decis primirea în administrațiune a averii testate, cu condiția, ca toată averea mobilă să se transfere la casa „Asociațiunii“, având banii a rămânea depuși și în viitor la banca „Silvania“. S'a luat act de înscrierea de membru fondator a dlui I. Droc, protopresbiter în pensiune, de membrii pe viață a dlilor Nic. Hențiu, notar în Seliște, Nic. Ivan, asesor consistorial, dr. Elie Cristea, secretar consistorial și Const. Prie, preot în Săcădate. La ședința au participat toți membrii esteri.

Fiica archiducelui Rudolf logodită. Archiducesa Elisabeta Maria, fiica archiducelui Rudolf, s'a logodit cu principele Otto de Windischgrätz, locotenent de ulani, care se trage din o veche familie boemă. Tată-seu, Ernest Windischgrätz, este general în retragere, care a fost numit consilier intim. Mireasa e de 18, mirele de 28 ani.

Divorțul principesei Ștefania. Șeirea de senzație a ziarelor în săptămâna trecută a fost că principesa Ștefania se desparte de bărbatul său contele Elemer Lónyay, cu care s'a căsătorit din dragoste, în contra tuturor obstacolelor curții din Viena și Brusela. Causa e, se zice, nepotrivirea de caractere. Aceleași ziare mai scriu, că principesa Ștefania nici nu mai șede sub un acoperământ cu bărbatu-seu. Divorțul s'ar îndeplini în Anglia, unde se vor mută ambii, căci acolo acela se poate face mai ușor. Ziarele oficiale inse desmint șeirea aceasta. Publicațiunea mai nouă spune că principesa suferă de o nervositate extraordinară, încât medicii prevedo a alienațiune mentală, boală de care a fost izbită și soro-sa Luisa, despre care s'a scris mult cu ocaziunea romanului său cu locotenentul Keglevich.

Castelul doamnei Elena Grădișteanu la Sihlea. Manevrela din România anul acesta s'au ținut pe la

Rîmnicul-Sărat, luând parte regele, principele Ferdinand și principesa Maria, dimpreună cu principele de Saxa-Meiningen. Zilele trecute regele Carol și suita sa au petrecut în Sihlea, moșia familiei Grădișteanu, avându-și cartierul în castelul acestei distinse familii. Castelul de la Sihlea aparține doamnei Elena Grădișteanu, mama dlui Ionel Grădișteanu, fost ministru al lucrărilor publice. Castelul a fost construit în 1886 de arhitectul Hontrik, care a făcut o adevărată reședință princiară. Castelul se înalță în mijlocul unui parc de arbori seculari și dominează o regiune superbă, care se poate vedea foarte bine din turnul castelului, ce are o înălțime de 20 metri. Aripa dreaptă a castelului conține apartamentele rezervate regelui, cari sunt mobilate foarte somptuos, având tablouri și obiecte de artă de mare valoare. Ferestrele lor se deschid spre sesul, unde s'au petrecut ultimele faze ale manevrelor. Camera de dormit destinată regelui, este toată tapisată cu draperii naționale, dintre cari unele sunt niște admirabile specimene ale vechei industrii naționale. Principele moștenitor a ocupat aripa stângă. În timpul petrecerii regelui în acest castel, s'a instalat în vârful turnului un proiector electric, care a luminat noaptea tot câmpul de manevre, care se întinde peste hotarele a nouă comune, cari înconjoară domeniul Sihlea.

Manevrele armatei române au reușit foarte bine. Ele s'au încheiat la Rîmnicul-Sărat, unde a yinit și principesa Maria îmbrăcată în uniformă de colonel de roșiori, cu decorații pe pept. Defilarea a oferit un superb spectacol. Principesa Maria a defilat în fruntea regimentului 4 de roșiori din Bêrlad. Entuziasmul a fost la culme, publicul a aplaudat-o cu urale entusiaste. În sfârșit s'a dat un banchet la care regele a ridicat un toast zicând, între altele: „Armata trebuie să fie gata în tot momentul a-și împlini misiunea glorioasă spre a fi scutul și spada țării.“

Au murit: *Ioan Moțiu*, jude de tablă reg. în pensiuie, la Deva, în 7 octombre, în etate de 69 ani; — *Ștefan Pop*, paroc gr. or. în Surduc-Copălnic, tractul Cetății-de-peatră, la 1 octombre n., în etate de 55 ani; — *Ioan Cepeș*, candidat de avocat, în Făgăraș, la 11 oct., în etate de 64 ani.

DIN LUME.

Regele Angliei are cancer. În curând eră să se facă cu mare solenitate încoronarea regelui Eduard VII al Angliei. De odată înse serbările s'au contra-mandat, căci regele e bolnav de cancer (rac). Se știe că tată-seu a murit de cancer, asemenea și unchiu-seu. Descoperirea aceasta a produs mare întristare în Anglia.

Roosevelt, noul președinte al Statelor Unite. De la Pierce, ales acum vre-o 50 de ani, toți președinții au aparținut clasei *selfmade men*, adică fiii operilor lor. Lincoln a fost servitor la fermă; Johnson croitor; Grant, tăbăcar; Haye, avocat de sat; Garfield, predicator ambulant al micii secte a Campbelliștilor. Dl Roosevelt începe seria președinților cari aparțin profesiilor libere, președinților diplomați. Părintii sei ocupaă o înaltă situațiune în New-York. De origină olandeză, de cincî generațiuni această familie a dat Uniunii bărbați politici, literatori, ar-

tiști. Dl Roosevelt a obținut cele mai înalte diplome la Haward College, cea mai mare universitate americană. Avocat, noul președinte se ocupă mai cu seamă cu literile. El zicea acum cincî ani: — Ori-ce muncă mi-e penibilă, afară de literatura. Ambițiunea mea e să reușesc să fiu scriitor. S'a făcut cunoscut publicului prin admirabile articole apărute în reviste. Cu toate aspirațiunile sale literare, d. Roosevelt, după cum spunea singur de dânsul, e înainte de toate un om practic. Întregul seü exterior anunță hotărîre. Gura și bărbia bine accentuate, cu ochiul strălucitor și fix exprimând voință, de și fisionomia sa n'are nimic sever. E croit ca un Hercule, cu o statură mijlocie; umerii și peptul sunt largi, mâna puternică. Stringerile sale viguroase de mână par că zic „Dacă imi ești amic, compează pe mine; dacă nu — mi-e tot una“...

Czolgosz condamnat la moarte. Iată câteva amănunte asupra procesului asasinului președintelui Mac Kinley: Când Czolgosz fu condus în fața Curții, spre a auzi sentința, mergea cu un pas ferm; ațiudinea lui revelă înse o mare agitație nervoasă. Întrebat dacă avea ceva de spus contra citirei sentinței, a respuns: „Nimic“. El a declarat că nu avea nimic de spus spre a scusa crima comisă de dânsul și a cerut, în fine, cu o voce neînțeleasă, ca să facă o declarație. Avocatul lui a trebuit să repete fiecare cuvânt al condamnatului, care a spus că ținea să facă cunoscut că n'are nici un complice în crima sa. Apoi, judecătorul dișe: — Ai comis o mare crimă contra Statelor-Unite, asasinându-ne pe iubitul președinte. După ce s'au cunoscut amănuntele faptului, oamenii blânzi și imparțiali te-au declarat vinovat. Acum datorita mea este de a-ți da pedeapsa fixată de lege. „Prin sentința Curții, trebuie să fii supus la pedeapsa cu moarte în curs de o săptămână, începând de la 28 octombre, în chipurile prescrișe de lege“. Czolgosz, când a fost transportat în celula lui, s'a trântit la pământ și a început să geamă; corpul lui eră zguduit de spasmeri. În primul moment, medicii creșură că Czolgosz a fost cuprins de un atac epileptic sau că el a încercat să se otrăvească. După o serioasă examinare, doctorii au constatat că asasinul eră în prada unui atac de nervi, produs de emoțiunile prin cari a trecut.

Călimdarul săptămânei.

Dum. XX. după. Rosarii, ev. 3 dela Luca c. 7, v. 10, gl. 3, a inv. 9.

Diua săpt.	Călimdarul vechiu		Călimd. nouă
Duminică	7	M. Serghie	20 Felician
Luni	8	C. Pelagia	21 Ursula
Mărti	9	A. Iacov	22 Cordula
Mercuri	10	M. Eulampie	23 Ioan
Joi	11	† Ap. Filip	24 Rafail
Vineri	12	M. M. Prob. și Tar.	25 Chrisant
Sămbătă	13	M. M. Carp. și Păpil.	26 Amand

Treiluniul octombre-decembre începe cu numărul acesta. Rugăm pe toți cei ce primesc revista noastră, să-și refușească abonamentul, care se plăteșce înainte. Cei ce nu vreaă să o aboneze, binevoiască a ne înapoia numărul acesta.

Proprietar, redactor respunșător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDĂS NR. 14/296 b.)

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. octombrie 1901.

Budapesta—Oradea—Predeal—București					București—Predeal—Oradea—Budapesta.								
	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.				
Budapesta	pleacă	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	București	pleacă	— —	7 50	— —	— —	9 15
Szolnok	"	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Predeal	"	— —	3 32	— —	— —	1 12
Szajol	"	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Brașov	sosește	— —	5 00	— —	— —	2 18
P.-Ladány	"	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	"	pleacă	— —	7 48	5 8	— —	2 45
Berettyó-Ujfalu	"	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Feldiora	"	— —	8 27	5 58	— —	3 15
M.-Peterd	"	— —	3 —	— —	1 00	— —	Homorod Kőhalom	"	— —	10 03	7 44	— —	4 23
M.-Keresztes	"	— —	3 12	— —	1 14	— —	Sighișoara	"	— —	11 40	9 45	— —	5 49
Bihar-Püspöki	"	11 48	3 32	— —	1 36	— —	Mediaș	"	— —	12 40	10 58	— —	6 37
Oradea-Mare	sosește	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Kis Kapus	"	— —	1 25	11 50	— —	6 50
Oradea-Mare	pleacă	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Blaș	"	— —	2 16	12 40	— —	— —
Velența	"	— —	4 05	— —	2 30	2 25	Küküllőszeg (Blaș)	"	— —	2 21	12 58	— —	— —
F.-Oșorhei	"	— —	4 16	— —	2 41	— —	Teiuș	sosește	— —	3 02	1 42	— —	7 35
Teleagd	"	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	"	pleacă	12 05	3 38	8 48	2 07	8 6
Aleșd	"	†1 02	4 56	†7 28	3 21	†3 04	Aiud	"	12 28	3 58	9 07	2 29	8 22
Vad	"	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Felviñ	"	12 54	4 20	9 30	2 51	8 54
Ciucea	"	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16	M. Ujvár	"	1 03	4 27	9 37	2 58	— —
Huedin	"	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Sz. Kocsárd	"	1 58	4 32	9 53	3 11	— —
Jegenye	"	3 15	7 49	†9 33	†6 01	— —	Ar. Gyeres	"	2 30	5 12	10 30	3 48	9 24
Cluș	sosește	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	Apahida	"	4 02	6 27	11 45	5 02	— —
Cluș	pleacă	4 20	8 50	10 47	8 30	6 11	Cluș	sosește	4 27	6 48	12 07	5 24	10 46
Apahida	"	4 41	9 07	11 11	8 59	6 27	Cluș	pleacă	5 23	7 00	12 32	6 13	11 01
Ar. Gyeres	"	5 56	10 16	12 36	10 41	7 27	Jegenye	"	†6 11	7 59	†1 14	7 16	— —
Sz. Kocsárd	"	6 33	10 56	1 40	11 31	7 52	Huedin	"	6 40	8 37	1 44	7 55	12 20
M. Ujvár	"	6 40	11 03	1 58	11 40	— —	Ciucea	"	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52
Felviñ	"	6 48	11 12	2 07	11 50	— —	Vad	"	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34
Aiud	"	7 11	11 34	2 32	12 20	8 16	Aleșd	"	†7 59	10 25	†3 15	9 49	†1 48
Teiuș	sosește	7 32	11 52	2 55	12 46	8 32	Teleagd	"	8 11	10 42	†3 28	10 07	2 01
"	pleacă	— —	12 24	— —	1 43	8 37	F.-Oșorhei	"	— —	11 01	— —	10 27	— —
Küküllőszeg (Blaș)	"	— —	1 07	— —	2 28	9 5	Velența	"	8 32	11 10	— —	10 37	2 25
Blaș	"	— —	1 14	— —	2 36	— —	Oradea-Mare	sosește	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31
Kis Kapus	"	— —	2 15	— —	3 48	9 47	Oradea-Mare	pleacă	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38
Mediaș	"	— —	2 33	— —	4 03	10 01	Bihar-Püspöki	"	8 52	11 47	— —	11 14	— —
Sighișoara	"	— —	3 47	— —	5 43	11 —	M.-Keresztes	"	— —	12 05	— —	11 37	— —
Homorod-Kőhalom	"	— —	5 35	— —	7 54	12 26	M.-Peterd	"	— —	12 17	— —	11 50	— —
Feldiora	"	— —	7 16	— —	9 40	1 35	Berettyó-Ujfalu	"	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18
Brașov	sosește	— —	8 —	— —	10 25	2 09	P.-Ladány	"	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03
"	pleacă	— —	11 —	— —	— —	2 19	Szajol	"	11 21	3 8	6 59	3 04	5 19
Predeal	sosește	— —	1 11	— —	— —	3 31	Szolnok	"	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39
București	"	— —	8 05	— —	— —	9 10	Budapesta	sosește	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50

Oradea-Mare—Arad.

		Person.				
Oradea-Mare	pleacă	10 20	4 30	7 —		
Ósi	"	10 30	4 41	7 16		
Less	"	10 48	5 01	7 40		
Cefa	"	11 03	5 19	8 05		
Salonta	"	11 26	5 44	8 46		
Kőtegyán	"	11 46	6 05	9 15		
Sarkad	"	11 57	6 17	9 31		
Giula	"	12 21	6 44	10 01		
Ciaba	"	2 23	7 06	4 32		
Chitighaz	"	2 54	7 18	5 03		
Curtici	"	3 28	7 45	5 38		
Arad	sosește	3 55	8 48	6 05		

Arad—Oradea-Mare.

		Person.				
Arad	pleacă	5 10	11 20	9 35		
Curtici	"	6 —	11 49	10 07		
Chitighaz	"	6 14	11 57	10 54		
Ciaba	"	6 40	2 33	11 50		
Giula	"	7 27	3 05	5 26		
Sarkad	"	7 47	3 27	5 56		
Kőtegyán	"	†7 56	3 39	6 10		
Salonta	"	8 23	4 10	6 47		
Cefa	"	8 42	4 34	7 18		
Less	"	9 04	5 —	7 51		
Ósi	"	9 21	5 19	8 16		
Oradea-Mare	sosește	9 32	5 30	8 31		

Numerii cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii sămănați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.